

post@kd.dep.no

Deres referanse

V år referanse  
-

Vår dato  
18.12.2020

## Høring – NIFU-rapport 2020:4

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev 15. september 2020 og takker for muligheten til å gi innspill på NIFU-rapport 2020:4. *Opptak til høyere utdanning: En studie av konsekvensene av kvote og poengberegning med fokus på psykologi, medisin, jus og grunnskolelærerutdanning.*

Rangeringsreglene for opptak til høyere utdanning er stadig gjenstand for diskusjon, og endringsforslag blir ofte behandlet med utgangspunkt i diskusjoner om enkelttiltak. Universitets- og høyskolerådet (UHR) imøteser en helhetlig gjennomgang av regelverket og vil benytte anledningen til også å komme med innspill til denne.

Endringer i regelverket for opptak får konsekvenser både for elevers fagvalg i videregående opplæring og hva de gjør etterpå dersom de ikke kommer inn på ønsket studium. Realfagspoengene ble i sin tid innført for å stimulere flere til å velge realfag i videregående opplæring. Mange søkere som ikke får tilbud om studieplass på sitt førstevalg vil vurdere ulike tiltak for å forbedre sin konkurransesituasjon. Dette kan med dagens regelverk være forbedringer av fag i videregående opplæring, et år på folkehøgskole eller andre aktiviteter som gir en forbedret poengsum. UHR støtter konklusjonen i rapporten om at endringer må innføres med varsomhet og at de derfor bør være nøye gjennomtenkt før de iverksettes, spesielt de endringene som åpner opp for uønsket strategisk tilpasning hos søkere. Samtidig ser vi behovet for en større gjennomgang.

Studieporteføljen ved universiteter og høyskoler består både av studieprogram med høy søking og stor konkurranse om plassene, og studieprogram hvor alle kvalifiserte søkere får tilbud der det er ønskelig med bedre rekruttering. For den siste gruppen må utvalget som skal se på opptaksreglene vurdere hvordan regelverket både kan fremme rekruttering og sikre inntakskvalitet.

### Studentmassens sammensetning har samfunnsmessig betydning.

En av konklusjonene i NIFU-rapporten er at alderspoeng har stor innvirkning på hvem som kommer inn på attraktive studier, og det er negativ sammenheng mellom alder og gjennomføring. UHR mener at det ikke er forsket nok på årsaker til frafall, og at det kan være flere grunner til at eldre studenter faller fra. Kanskje passer ikke studenttilværelsen like godt? Kanskje er de så attraktive på arbeidsmarkedet at de ikke prioriterer å fullføre en grad?

En variasjon i sammensetningen av studentmassen, både med hensyn til kjønn, alder og andre faktorer, gjør at vi på sikt også får et større mangfold inn i fagmiljøene. For utviklingen av vitenskaps- og kunnskapsområdene våre er det viktig å få inn ulike perspektiver. Får vi dette inn i utdanningssammenheng vil vi også få samme ulike perspektiver inn i forskningssammenheng og i arbeidslivet. Det vil være viktig for hva slags kunnskap skal vi bygge vårt samfunn på videre.

Postadresse  
Stortorvet 2  
NO-0155 Oslo

Telefon +47 409 14 969  
postmottak@uhr.no  
www.uhr.no  
Org.nr. 917 697 825

Saksbehandler  
«Sbr\_Navn»  
«Sbr\_EmailAdr»  
Telefon +47 «Sbr\_Tlf»

### **Rangering av søkere**

Etter dagens regelverk tilbys 50% av studieplassene til søkere med førstegangsvitnemål og som er 21 år eller yngre. Det gjør at en stor andel av avgangselevne i videregående opplæring får umiddelbar tilgang til høyere utdanning. For de øvrige studieplassene er det konkurranse blant søkere som har forbedret karakterer og opparbeidet tilleggspoeng.

Alderspoengene er tilleggspoeng som i sin tid erstattet poeng for mange ulike aktiviteter som søkerne kunne få poeng for. Argumentasjonen for å gi tilleggspoengene som alderspoeng er at det er effektivt i saksbehandlingen, og at de fleste søkerne uansett bruker tiden på noe som øker deres kompetanse på en eller annen måte.

For studier med stor konkurranse om plassene vil det alltid være mange som ikke kommer inn, og en god del av de vil benytte seg av muligheter for å forbedre konkurransegrunnlaget sitt dersom det er mulig. Denne muligheten anses i utgangspunktet som positiv, og hvis den fjernes vil det bli et enda større prestasjonspress på ungdom i videregående opplæring enn det vi har i dag. Det vil være viktig å finne frem til mulige måter å forbedre seg på som øker søkerens kompetanse og ikke oppfattes som bortkastet dersom man likevel ikke oppnår en studieplass. Systemet må oppleves som rettferdig og samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Vi går ut fra at både grunnlaget for rangering, mulighet for forbedringer og eventuelle kvoter og kvotestørrelse vil bli behandlet i en helhetlig gjennomgang av opptaksregelverket. Muligheter som eksempelvis SAT-test/høgskoleprovet må også vurderes.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen  
styreleder

Alf Rasmussen  
generalsekretær

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR